

Súd: Okresný súd Skalica
Spisová značka: 9P/28/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2722200370
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 12. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Peter Guček
ECLI: ECLI:SK:OSSI:2022:2722200370.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

T. súd Skalica sudcom W. Petrom Q. vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: W. Q., I. X.X.XXXX, bytom ako matka, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, pracovisko Skalica, dieťa rodičov: M. Z., I. XX.X.XXXX, G. Z. Q., T. W. XXX, G. Č. Z. M., K. XX F. W. Q., I. X.X.XXXX, G. Z. W. K., o návrhu na úpravu rodičovských práv a povinností takto

rozhodol:

I. Súd zveruje maloleté dieťa W. Q., I. X.X.XXXX do osobnej starostlivosti matky, pričom obaja rodičia sú oprávnení maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach.

II. Otec je povinný prispievať na výživu maloletého dieťaťa sumou vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa stanovenú podľa osobitného zákona mesačne, vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky, a to s účinnosťou od 21.3.2022.

III. Nedoplatok na zročnom výživnom na maloleté dieťa za obdobie od 21.3.2022 do 30.11.2022 vo výške 273,20 € je otec povinný zaplatiť v mesačných splátkach po 15,- € splatných spolu s bežným výživným počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku do zaplatenia, pod následkom straty výhody splátok.

IV. Otec je oprávnený stretávať sa s maloletým dieťaťom každý piatok od 15.00 hod. do 16.00 hod., a to za prítomnosti matky.

V. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Matka sa návrhom doručeným súdu dňa 21.3.2022 domáha úpravy rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu W. Q., I. X.X.XXXX. Navrhla, aby súd zveril maloleté dieťa do jej osobnej starostlivosti a otcovi uložil povinnosť platiť výživné v sume 100,- €, styk otca s maloletým dieťaťom navrhla upraviť každý týždeň v stredu a v piatok. Otec sa k návrhu nevyjadril.

2. Súd vykonal dokazovanie výsluchom matky maloletého dieťaťa, rodným listom maloletého dieťaťa, správou sociálnej poisťovne, správou úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, správami o povesti, správou kolízneho opatrovníka z prešetrenia pomerov, oznámením Okresného riaditeľstva PZ v Skalici, spisom Okresného súdu Skalica sp. zn. 2P/18/2021 a zistil tento skutkový stav veci:

3. Z rodného listu maloletého W. Q. súd zistil, že sa narodil dňa X.X.XXXX O. M., ako matka je v rodnom liste zapísaná M. Z., I. XX.X.XXXX a otec W. Q., I. X.X.XXXX. Zo spisu Okresného súdu Skalica sp. zn. 2P/18/2021 súd zistil, že na základe neodkladného opatrenia bol maloletý W. uznesením č. k. 8PPom/3/2020 zo dňa 2.10.2020 dočasne zverený do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Trnava. Uznesením Okresného súdu Skalica č. k. 2P/18/2021-60 zo dňa 8.6.2021 bolo predmetné uznesenie

č. k. 8PPom/3/2020-6 zo dňa 2.10.2020 zrušené a nad výchovou maloletého W. bol určený dohľad za súčinnosti Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, a to na dobu šesť mesiacov od právoplatnosti uznesenia.

4. Súd mal zo správy Sociálnej poisťovne, pobočka Senica zo dňa 5.4.2022 preukázané, že matke boli za posledných 12 mesiacov vyplatené dávky sociálneho poistenia (konkrétne nemocenské) celkovo vo výške 1.451,50 €. Otec maloletého dieťaťa za uvedené obdobie nepoberal žiadne dávky sociálneho poistenia. Zo správ Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Senica zo dňa 7.4.2022 a zo dňa 20.10.2022 súd zistil, že matka je poberateľkou dávky a príspevkov pomoci v hmotnej núdzi od 1.3.2022 so spoločne posudzovanou osobou W. Q., I.. X.X.XXXX (t.j. s maloletým dieťaťom), pričom za mesiac marec 2022 jej bola vyplatená dávka vo výške 225,70 €. Otec je takisto poberateľom dávky a príspevkov pomoci v hmotnej núdzi, a to od 1.3.2022 vo výške 68,80 € mesačne. Z oznámenia Okresného riaditeľstva PZ v Skalici zo dňa 10.8.2022 mal súd preukázané, že voči účastníkom konania (t.j. rodičom maloletého dieťaťa) sa v systémoch Ministerstva vnútra SR nenachádzajú záznamy o realizovaných trestných konaniach.

5. Z výsluchu matky mal súd preukázané, že na podanom návrhu trvá. Uviedla, že o maloletého sa stará sama, otec sa o neho nezaujíma, nenavštevuje ho. Spoločnú domácnosť s otcom maloletého opustila pred rokom, pričom bola ubytovaná v azylovom dome. Vypovedala, že otec maloletého dieťaťa je feťák, z ktorého dôvodu navrhla zákaz styku, nakoľko maloletý bol svedkom fyzického aj psychického násillia otca na matke, kvôli ktorému na neho podala trestné oznámenie (v neskoršom priebehu konania uviedla, že na zákaze styku netrvá). Je poberateľkou dávky v hmotnej núdzi, ktorej výška sa každý mesiac mení, okrem toho sú jej vyplácané rodinné prídavky, iné príjmy nemá. Od 24.10.2022 je zamestnaná u zamestnávateľa Protherm so sídlom v Skalici s čistým mesačným príjmom 650,- €. Býva s partnerom, s ktorým platia výdavky na elektrinu 140,- € mesačne, nájom 98,- € mesačne, pričom na stravu, lieky a hygienu majú výdavky vo výške 300,- € až 400,- € mesačne. Okrem maloletého W. má ešte jednu vyživovaciu povinnosť k maloletému X. H., ktorý je umiestnený v náhradnej rodine a na ktorého výživu prispieva sumou 28,- € mesačne.

6. Zo správy kolízneho opatrovníka z prešetrenia pomerov zo dňa 21.6.2022 súd zistil, že matka maloletého dieťaťa býva spolu s novým partnerom p. O. v nájomnom byte v M.. Matka poberá hmotnú núdzu a prídavky na maloletého vo výške 410,- €, iné príjmy nemá. Matka chce maloletého zveriť do osobnej starostlivosti, otcovi určiť výživné 100,- €, takisto by chcela otcovi dať zákaz styku. Otec sa o maloletého nezaujíma, naposledy sa videli vo februári 2022, kedy za ňou otec prišiel do azylového domu a zbil ju, takisto maloletého vyhodil z kočíka. Matka na otca podala trestné oznámenie. Bolo vykonané šetrenie v domácnosti otca, kde sa však nikto nenachádzal, bol tam veľký neporiadok. Na základe vykonaného šetrenia v domácnosti navrhovateľky nezistil žiadne nedostatky vo výchove a starostlivosti o maloleté dieťa.

7. Podľa § 24 ods. 4 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len zákon o rodine) súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

8. Podľa § 25 ods. 1, ods. 2 zákona o rodine rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode. Ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

9. Podľa § 26 zákona o rodine ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

10. Podľa § 36 ods. 1 veta prvá zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. 6) Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

11. Podľa § 62 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4, ods. 5 zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.13) Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

12. Podľa § 65 ods. 1 zákona o rodine ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

13. Podľa § 75 ods. 1 veta prvá zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

14. Podľa § 77 ods. 1 zákona o rodine právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

15. Podľa § 78 ods. 1, ods. 3 zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

16. Podľa § 2 písm. a/ zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime v znení účinnom od 1.7.2020 za životné minimum fyzickej osoby alebo fyzických osôb, ktorých príjmy sa posudzujú podľa § 3 spoločne, sa považuje suma alebo úhrn súm 214,83 eura mesačne, ak ide o jednu plnoletú 1) fyzickú osobu.

17. Zo zisteného skutkového stavu veci a z vykonaného dokazovania súd vyvodil záver, že návrh je dôvodný. Súd mal preukázané, že rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú od mesiaca december 2021 a uvedená úprava je potrebná v záujme maloletého dieťaťa. Vykonaným dokazovaním mal súd objektívne preukázané, že starostlivosť o maloletého W. zabezpečuje matka, kde má maloletý vytvorené stabilné rodinné zázemie. V starostlivosti zo strany matky neboli zistené žiadne nedostatky (viď správa kolízneho opatrovníka z prešetrenia pomerov, č.l. 22). Otec zostal v konaní pasívny, k návrhu na úpravu rodičovských práv a povinností sa nevyjadril, súd však vychádzal z doterajšieho prístupu otca vo vzťahu k maloletému, keď sa o neho dlhší čas nezaujíma, navrhovateľku kontaktuje minimálne, pričom naposledy sa s maloletým stretol asi pred dvomi mesiacmi, starostlivosť o neho však nezabezpečoval riadne (maloletý spal pri bezdomovcoch, bol špinavý). Vzhľadom na uvedené skutočnosti s poukazom na odporúčanie kolízneho opatrovníka súd zveril maloletého W. do osobnej starostlivosti matky, pričom určil, že obidvaja rodičia sú oprávnení maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach. Uvedená úprava rodičovských práv a povinností podľa názoru súdu rešpektuje právo maloletého dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany oboch rodičov.

18. Styk otca s maloletým dieťaťom súd upravil v úzkom rozsahu každý piatok od 15.00 hod. do 16.00 hod. a za prítomnosti matky. Súd pri rozhodovaní vychádzal najmä zo skutočnosti, že otec sa o maloletého nezaujíma, nenavštevuje ho, neprispieva na jeho výživu. Súd má za to, že takto upravené

stretávanie sa otca s maloletým dieťaťom je najmä s ohľadom na doterajší priebeh stretávania v dostatočnom rozsahu, nakoľko maloletý otca takmer nepozná a je preto potrebné vzájomný vzťah medzi nimi budovať postupne.

19. Súd pri rozhodovaní o výživnom prihliada na odôvodnené potreby oprávneného, teda maloletého dieťaťa, ktoré môžu byť rôzne, sú závislé predovšetkým od zdravotného stavu dieťaťa, od jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, nadania dieťaťa, spôsobu jeho prípravy na budúce povolanie a jeho uplatnenia v spoločenskom živote. Pod odôvodnenými potrebami oprávneného je nutné rozumieť základné potreby, ktorými sú strava, ošatenie, hygiena, pomerná časť nákladov za bývanie, poplatky za lekársku starostlivosť, lieky a podobne, ako aj školské a mimoškolské aktivity, šport, kultúru. Výraznou mierou sú potreby maloletého dieťaťa bezprostredne ovplyvňované schopnosťami, možnosťami a majetkovými pomermi povinného, teda oboch rodičov, na ktoré súd pri rozhodovaní o výživnom tiež prihliada. Povinnosťou oboch rodičov, bez ohľadu na to, či s deťmi žijú v spoločnej domácnosti, je venovať všetky svoje sily dôslednému zabezpečeniu výživy svojich detí a podieľať sa tak na všestrannom vývoji svojich detí, ktoré nie sú schopné ešte samé sa živiť a ktoré sú z tohto dôvodu odkázané v plnej miere na svojich rodičov. Možnosti a schopnosti povinného sú dané jeho vzdelaním, povolaním, praxou, zdravotným stavom, celkovými majetkovými pomermi a u samostatne zárobkovo činné osoby tiež mierou jeho pracovnej aktivity, kvalitou jeho práce a schopnosti uplatniť sa v konkurencii. V danom prípade sa jedná o konanie, ktoré možno začať aj bez návrhu a súd nie je viazaný nielen požiadavkou na úpravu od konkrétneho požadovaného času, ale ani požiadavkou konkrétneho výživného.

20. Súd otcovi maloletého dieťaťa určil výživné v minimálnej výške, t.j. vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa stanovenú podľa osobitného zákona mesačne, a to s účinnosťou od podania návrhu. Súd v konaní skúmal schopnosti, možnosti a majetkové pomery oboch rodičov. Matka je poberateľkou dávky a príspevkov pomoci v hmotnej núdzi, a to od 1.3.2022 (za mesiac marec 2022 vo výške 225,70 €), okrem toho poberá rodinné prídavky na jedno maloleté dieťa. Otec v súčasnosti poberá dávku a príspevky pomoci v hmotnej núdzi vo výške 68,80 € mesačne. V zmysle uvedeného potom súd takto určené výživné považuje za primerané schopnostiam a možnostiam oboch rodičov ako aj odôvodneným potrebám maloletého dieťaťa.

21. Vzhľadom na skutočnosť, že súd rozhodol o určení vyživovacej povinnosti s účinnosťou od 21.3.2022 (t.j. v zmysle § 77 ods. 1 zákona o rodine), vznikol otcovi nedoplatok na výživnom za obdobie od 21.3.2022 do 30.11.2022 vo výške 273,20 € (t.j. 29,87 € za mesiace apríl 2022 až jún 2022 + 32,11 € za mesiace júl 2022 až november 2022 + 23,04 € za mesiac marec 2022). Súd otcovi v súlade s ustanovením § 232 ods. 4 CSP uložil povinnosť zaplatiť nedoplatok v mesačných splátkach vo výške 15,- €, a to pod následkom straty výhody splátok, s poukazom na jeho osobné a zárobkové možnosti. Z vykonaného dokazovania totiž vyplynulo, že otec poberá len dávku v hmotnej núdzi a nedisponuje finančnými prostriedkami potrebnými na jednorazovú úhradu nedoplatku na výživnom. Na základe uvedených skutočností je potom žiaduce umožniť povinnému otcovi zaplatiť nedoplatok na bežnom výživnom v splátkach, a to najmä vzhľadom na jeho výšku. Súd pri určení výšky mesačnej splátky vychádzal zo skutočnosti, že nedoplatok na výživnom bude splatený do troch rokov, ktoré obmedzenie benefitu vyplýva zo súdnej praxe.

22. O trovách konania rozhodol súd podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, nakoľko neboli naplnené podmienky, v zmysle ktorých by podľa CMP bolo možné účastníkovi trovy konania priznať.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie zo strany navrhovateľky a kolízneho opatrovníka, pretože sa títo účastníci vzdali práva podať odvolanie po jeho vyhlásení v zmysle § 368 CSP.

Proti tomuto rozsudku má právo podať odvolanie otec v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a/ neboli splnené procesné podmienky,

b/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e/ súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f/ súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g/ zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h/ rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).